

Almanya Rusya Balkanlar

Almanya Sovyet Rusya-ya ya tecrid edecek, ya o-nunla harp edecektir. Bu iki şekil dışında bir ha-reket ve anlaşma bahis mevzuu olamaz. Bu ara-da Bulgarlar hata ettik-lerini ve diğer komşula-rının her hangi bir teca-vüzü şiddetle reddettik-lerini görecektir.

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Balkanlardaki karışık ve buh - rulu vaziyet devam ediyor. Buna ekamen dün de işaret ettiğimiz gi-bi Yugoslavya ve Yunanistanın vaziyeti aydınlanmıştır. Her iki devlet de bir teca-vüze maruz kal-dıkları takdirde bu teca-vüzü şid-detle red ve yenmek için elden ge-len bütün gayreti sarfedecekler-dir.

Londradan aks ve buna inzıman eden müferit haberlere göre şim-diki halde hatalı bir gidiş içinde olan devlet, komşumuz ve dostumuz Bulgaristandır. Dede-şmek gibi bir hulyayı, mih-vere kavılarak başarmak yoluna girmek emelini güden Bulgaris-tanın hadiselerinin inkışafı nisbetinde bu hatasını tashih edeceğini um-mak belki bir tesellidir.

Bunun içindir ki, bu mevzuu ayrı bir yazımızda dönmek hak - kını muhafaza etmekle beraber Balkanlar bahsi içinde hâlâ birin-ci derecede ehemmiyet muhafaza eden hususiyet, Sovyet - Alman münasebatının nasıl bir seyir ve inkışaf içinde bulunduğudur.

Moskova, Romanyadaki Alman bulundugunu asla haberdar edilmemiş bulundugunu "Tas" ajansının sahnesinde dünyaya ilan ederken zencenki vaziyetimiz de izah ve işa-ret ettiğimiz gibi bununla Roman-ya işgalini ve Balkanlar üzerinde tasarlaman hareketleri tasvip et-medigini ve Almanlarla arasında bir gizli anlaşma bulunmadığını aydınlatmıştır. Yeni yeni gelen haberler Sovyetlerin Besarabya - Moskova cephesinde tahşidat yap-makta bulunduklarını ve siyasi faaliyetlerini umumi bakımdan arttırdıklarını göstermektedir.

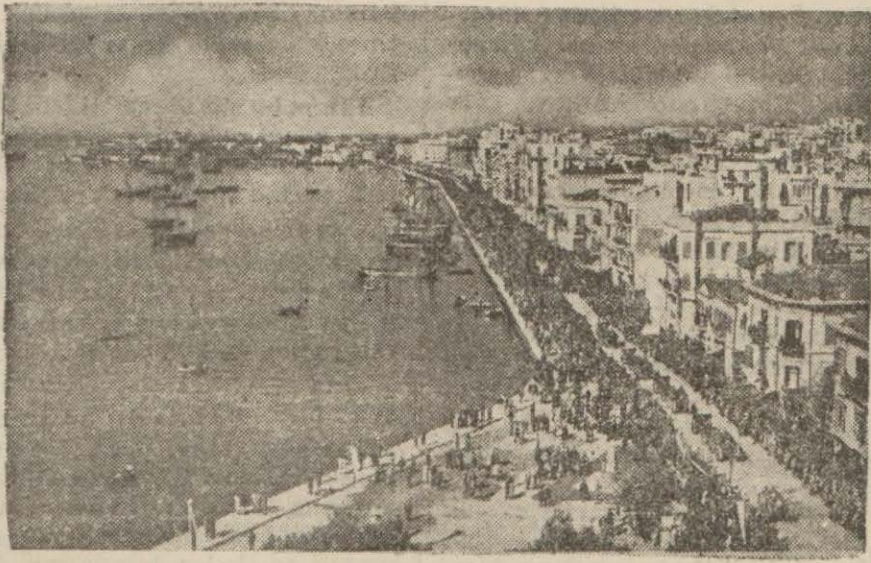
Diger taraftan bazı haberler de Almanların Balkan mevzuu ve Balkanlar üzerinde Sovyetlerle ye-nik bir anlaşma için gayret sarfet-mekte bulunduklarını bildirmek-tedir.

Belki Almanya Sovyet Rusya-ya Japonlarla da ittifak ederek adeta bir cember içine aldıktan sonra kendi arzularını Sovyet Rusya-ya kabul ettirmek için bir müzakere yapacak, gerek Balkanlar, gerek Bo-sfor mevzuu üzerinde Alman ve Sovyet menfaatleri tam bir tezat halinde bulunduğuna için Sovyet etmek imkansızsı sayılmak gerektir.

Rusya ile bu yolda bir itilaf hasıl etmek imkansızsı sayılmak gerektir. Tevhit ve ihaf yolu ile Sovyet Rusya-ya Alman noktai nazarını kabul ettirmek ise yine Sov-yet Rusya-ya için halde ve istikbalde prestij, emniyet, muhafazai mev-zuı bakımından birçok tehli-leleri celbedeceği için mümkün olamaz ve olamamalıdır.

Almanyanın bugün Sovyet Rus-ya karşısında aldığı vaziyet gün-gün aşıktır. Japon ittifakı ile Sovyet Rusya-ya gerisinden büyük bir devletin tehdidine maruz bi-raktırmıştır. Baltıktan Karadenize kadar kendisi ile hembudut ol-maması, Romanyanın Karadeniz-deki hava ve deniz üslerini ele ge-tirmesi, Almanya Karadenizde de Sovyet Rusya-ya tazyik etmek im-kanına sahip olmak gayesindedir.

Kastence ve diğer Rumun liman-larında monte edilecek denizaltı-larla Sovyet filosunun Karadeniz-deki faaliyetleri menolunmak iste-ri. Sovyetler gibi tayyarelerle de Kara-denizdeki Sovyet limanları, sanayi merkezleri ve petrol kuyuları teh-dit altına alınmak istenecektir. Romanya, şimdiki halde Sovyet Rusya-ya karşı bu imkânları elin-lemek suretile göstermek istemiş-tir. Bu tazyik ve ihafeyi Karade-niz boğazına karış yapılacak bir hareketle de Almanya tamamlan-mak ve Sovyet Rusya-ya tamamen (Devamı 3 üncü sahifede)

Bugünlerde ismi sık sık geçen Selâniğin uzaktan bir görünüşü

Daha çok silâh yapmalı!

Vilki Ruzvelte şid-detli bir hücumda bulundu

Vasington 18 (A.A.) — Cumhur reisliği namzedi Vilki Ruzveltin idaresine hücum ederek, harp sa-nayisine hâlâ کافی miktarda inkışaf verilemediğini söylenmiştir. Vilki, İngilizlere en müessir su- (Devamı 3 üncü sahifede)

Bir benzin acentesi tevkif edildi

Her tarafta fatura kontrolları yapılacak

Sokoni - Vakum petrol ve benzin şirketinin Konya acentası Agop dün ih-tikar suçları tevkif olunmuştur. Diğer taraftan Ticaret Vekâleti şehrimiz ve diğer şehirler Flat murakabe komisyo-nuna bu sabah yeni bir emir gönder-miştir. Bu emir mucibince, perakende-ci, toptancı ve yarı toptancıların nezdlerine memurlar gönderilerek münhasıran fatura kontrolleri de ya-pılacaktır.

«Toptancı bana fatura vermedil» diyenlerle herhangi bir sebeple fatura göstermeyenler derhal müddeiummi-liklere tevdi olunacaktır. Diğer ta-raftan Eylül ayında muhtelif şehirler-de 17 tacir ihkârdan mahkemeye ve-rilmiş ve bunlardan ancak 4 ü beraat etmiştir.

Kopan bir kulağa kıymet biçilecek!

Ağırceza mahkemesi bir ehli-vukuf teşkil etti

Dün şehrimiz birinci ağır ceza mahkemesinde Kayseri ağır ceza mahkemesinden intikalen gelen sayını dikkat bir dava görülmüş-tür. Hâdisiye şudur:

Kayserinin bir köyünde Ali ve Ahmet adlarında iki köylü kav-ga etmişlerdir. Ali elindeki tirpan-la arkadaşının kulağını dibinden kesmiş. Ahmet kopan kanlı kula-ğını yerden alırken düşüp bayıla-rak hastaneye kaldırılmıştır.

Bilâhare Ahmet hastaneden çıkmış, fakat kulaksız kaldığından mahkemede mevkuf Aliden tazmi-ne (Devamı 3 üncü sahifede)

KISACA

Almanyanın gözünden daha iyisi anlaşılıyor

Anadolu ajansının naklettiğine göre, bir İngiliz gazetesi Sovyet Rusya-ya pek yakında kat'i bir vaziyet alması mecbur olduğunu yazmaktadır.

Bizim mahut arkadaşları:

— Ne dersin buna üstad?

— Diyeyim ki, şu cevabı verdi:

— Sovyetlerin bunu İngiliz ga-zetelerinden öğrenmesine lüzum yok. Almanyanın gözünden herşey daha iyi anlaşılıyor ve okunuyor!

Almanlar iş başında

Romanyaya biribi-rini takiben tayyare kafileleri gelmekte

Büyük tayyare meydanları da inşa ediliyor

Ordu tensik edildikten sonra, memleketin haklı talepleri kabul edilecekmiş!

Londra 18 (A.A.) — Romanya-da Almanların çok büyük faali-yetleri müşahade edilmektedir. Tayyare meydanlarında, bilhassa Ploesti ve Piremada muazzam iş-lere başlanmıştır. Almanyadan birbiri takiben tayyare grup-ları gelmektedir. Bazı müşahit-lerin kanaatine göre, halen Roman-ya da 300 Alman tayyaresi vardır. Petrol minkaklarında tahkimat işlerine de başlanmıştır. Bütün şehirlerde Alman zabıt ve erleri görünmektedir. (Devamı 3 üncü sahifede)

Holandanın İngiltereye bir hediyesi

Prens Bernar 58 tayyare alınması için bir çek imzaladı

Londra 18 (A.A.) — Holanda prensi Bernard dün tayyare imalâtı nazırı B. Biaverbrok'a Fele-menk Hindistanı sakipleri, namına 40 spitafr ile 18 bombardıman (Devamı 3 üncü sahifede)

Vilâyette bu sabahki toplantı

Sayım için bütün hazırlıklar tamam!

Yarın akşam bütün dükkânlar saat 23 e kadar açık

Toplantıya iştirak eden kaymakamlar

Pazar günü yapılacak olan umumî nüfus sayımı hazırlıklarını son defa gözden geçirmek üzere bu sabah vilâyette Vali ve Belediye Risi B. Lütfi Kırdar resliğinde büyük bir toplantı yapılmıştır. Tekmil kaymakamlar, na-hiye müdürleri, sayım bürosu azaları, B. Zühtü Çubukçuoğlu, B. Osman, B. Galip ve Nüfus müdürünün hazır bu-lundukları bu toplantıda icap eden son direktifler verilmiştir.

YARIN AKŞAM DÜKKANLAR 23 E KADAR AÇIK

Sayım bürosu azaları şehrimizdeki tetkiklerini dün bitirmişlerdir. Bütün

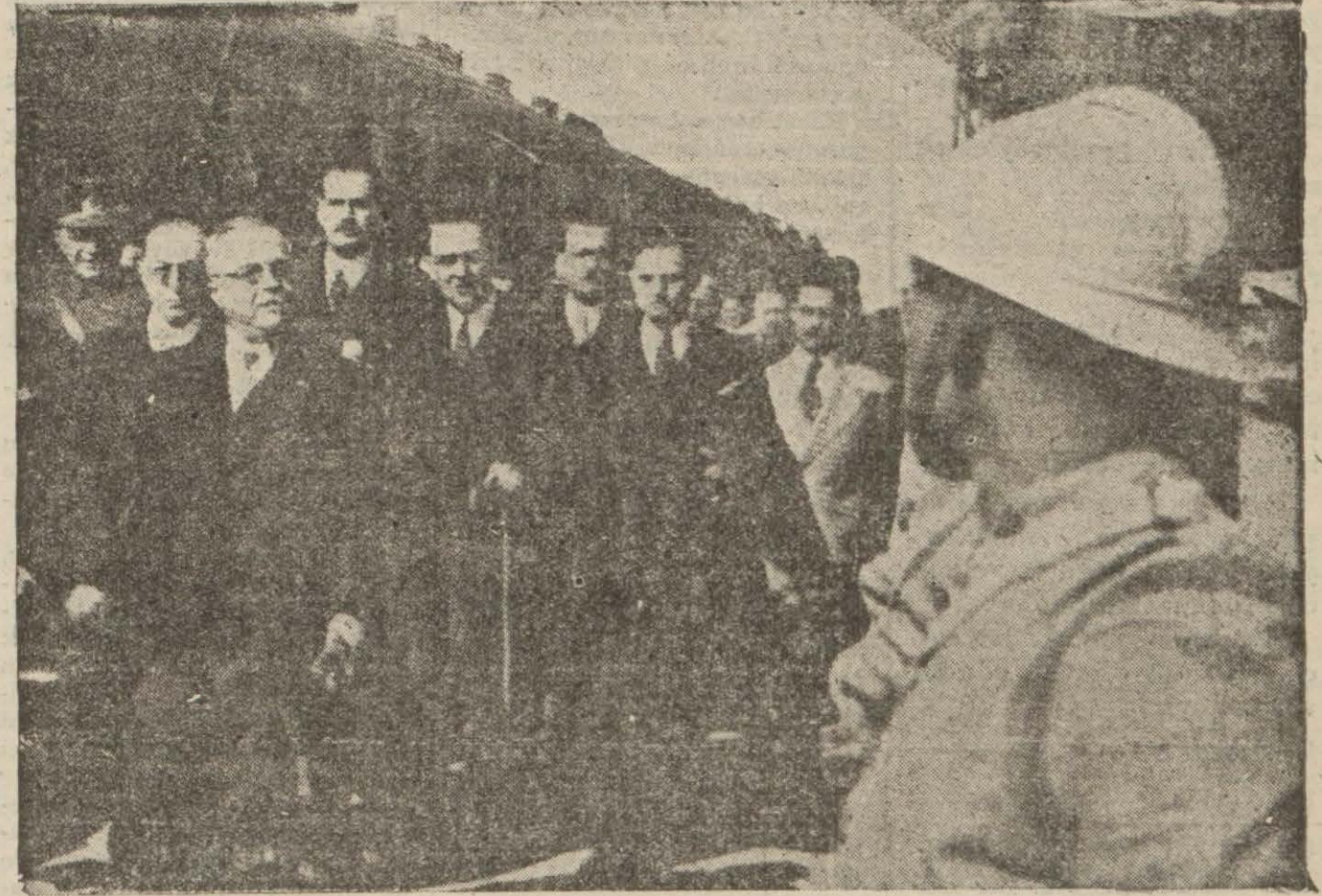
hazırlıklar çok mükemmel görüldü - günden şehrimizde sayımın öğleden ev-vel bitirilmesi bile muhtemel bulun-maktadır. Sayım günü cenazeler top atılmadan kaldırılmayacak, doktor ve ebeye ihtiyaçları olanlar bekiç ve po-lislere haber vereceklerdir. Yarın ak-şam teknil dükkânlar saat 23 e kadar açık kalacaklardır. İrtibat işleri için 75 taksit otomobili angaje olunmuştur. Yaşlı ve hastalarla çocukların sayım memurlarına gösterilmesi ihtiyaridir. Yanlış cevap veren veya sokağa çı-kanlar temyizsiz, hemen 25 lira para cezası vereceklerdir.

Terkos, şehrin en saf suyu olacak!

Yakında terkosu "içme suyu,, olarak kullanabileceğiz

Yeni getirilen süzme âletlerinin tecrübesi yapıldı

Belediye sular idaresi: «terkos» suyunu - memba sularından sonra-İstanbul'un en saf suyu yapmak için çalışmaktadır. Bu maksatla İngiltereden getirtilen iki selektör suvat âletinden birincisinin tecrü-be-i geçen gün ana havuzlarda yapılmış ve müsbet netice vermiş-tir. İkincisinin de tecrübeleri ya-pılacaktır. (Devamı 3 üncü sahifede)

Yunan Başvekili Metaksasın m emleketimizi ziyaret ettiği zaman aldığımız olduğumuz resimlerinden

Harbi hangi taraf kazanacak?

Amerikada yapılan bir anket

Vasington 18 (A.A.) — U. S. A. News gazetesi Amerikan efkârı umumiyesine müracaat ederek ordu ve donanma men-suplarına, Vasingtondaki Ame-rikan ve yabancı diplomat -lara şu suali sormuştur: «Har-bi kim kazanacak?»

Aldığı cevaplarda ordu su-baylarının yüzde 60 ı, subay-ların yüzde 68 i, Amerikan dip-lomatlarının yüzde 70 i ve ya-bancı diplomatların yüzde 80 ni İngilterenin galip geleceği kanaatini izhar etmişlerdir.

Bazıları kat'i cevap vermek-ten imtina etmişlerse de, mih-ver devletlerinin kazanacağına inananların adedi yüzde biri gecmemiştir.

Trenin sür'at ve rüzgârından ölen kadın!

Kartal köylülerinden 90 lık Zehra korkup ölmüş

Dünkü Haber gazetesi ve bu sa-bahki bazı gazeteler Ankara Eks-presinin Pendikte bir kadını par-caladığını haber vermişlerse de bu haber yanlıştır. Dün bizim de öğ-rendiğimiz, fakat adli tahkikat he-nüz o vakit bitmemiş olduğundan yazmadığımız hâdisenin mahiyeti şudur:

Kartalın Dolay Oba köyü halkın-dan Zehra isiminde 90 yaşlarında bir kadın dün sabah Pendikte tren geçidinde 13 numaralı ekspresin gecesini beklerken, ekspresin sür'at ve rüzgârile gözleri kara - rarak ihtiyarlık tesirile arka üstü hendeğe düştü ve öldü.

Kartal iandarma kumandanlığı ve hükümet doktoru resmî bir ra-pora kaydetmişlerdir.

Bir nüfus işinde görülmemiş sür'at!

Bir kadın vatandaş altı senedir cüzdansız dolaşıyor

Kadıköyünde Rasimpasa valisi sokak 5 numarada oturan Bayan Ayten Demir isiminde bir vatandaş-çarıp bir ihmal ve lâkaydi yüzün- (Devamı 3 üncü sahifede)

HALK ve TRAMVAY

Şirket gazetecile-re izahat verdi

Talebe pasoları dağıtılıyor - Gümüş lira bozmak meselesi - İki şebeke yapılamıyacak

İstanbul gazetecileri bu sabah saat 10 da Elektrik, Tramvay ve Tünel İ-dareleri Umumi müdür muavini B. Celâleddin Kerimanoğlunun yanında toplanarak halkımızı alâkadar eden ba-zı işler etrafında izahat almışlardır.

Müdür muavini evvelâ; talebe pa-solarının el'an verilmediği hakkındaki şikâyetlere temas etmiş ve pasoların tevzi edilmekte olduğunu söylemiştir. Üzerlerinde 100 kuruş yazılı liralarn biletiler tarafından alınmadığı şikâ-yetlerine karşı da:

— «Halk bozuk para vermeğe mec-burdur. Herkes lira verirse, bir kısım yolcular; bunlar bđzuluncıya kadar

bedava seyahat edebilirler. Bugün Defterdarlıkta bu işi görüşeceğiz» de-miştir.

RAYLAR NİÇİN ÇABUK ESKİYOR?

Malzeme azlığı yüzünden bazı sefer-lerin tatil edileceği sayılarını tekzi-b eden B. Celâleddin:

— «Tramvay şirketi malzeme de-ğolarını bize bombos teslim etmiştir. İstanbul yolları Arızalı olduğundan kavisli yerlerde raylar 10 ayda eski-mektedir. Halbuki düz yerlerde 20 yıl dayanır. Yeni malzeme getirtmeğe ça-lıyoruz. Fakat şimdilik şebekeyi tevsi etmek mümkün değildir» demiştir.

Harbiye yolunda bir otomobil çarpması

(Yazısı 3 üncü sahifede)

Bir makinist lokomotiftan düştü, parçalandı

(Yazısı 3 üncü sahifede)

Cuma konuşmaları FİKİR ÖRGÜSÜ

Büyük dava!!! Ruhcular, ileri!!!

NECİP FAZIL KISAKÜREK

Yeni harp, Polonya ufuklarında açıldı ağırlı; Nerveç, Holanda, Bel-çika ve Fransı; süpürdü süpürdi; Londra ve Berlin semalarını ateş-ten havanında öğütmeğe başladı başlıy; bir gün bütün delillerile ortaya atmak üzere fırsat kolladı-ğın bir dava taşıyorım içinde.

Bu davayı en çabuk ve kabatas-lak çizgiler içinde olsun belirtme-den, şu veya bu sebeple gündelik yazımları karalamak imkânını kaybedersem diye âdeta telâş i-cindeyim. Hergünkü (Çerçeve)-lerimin yıldırım telgrafı metnine sığdırmaya teşebbüs etmediğim bu davası, (Son Telgraf) dakı ilk Cu-ma musahabeme, hiç olmazsa a-cete telgraf üslûbu içinde emanet ediyorum.

Dava, büyük dava, maddecilerin ve maddeci telâkkinin zıddına, ruhcuların ve ruhcu telâkkinin pren-siplerinin, yeni harp çerçevesi i-çinde eşsiz bir zafere ermiş ol-duğu...

19 uncu asrın ikinci yarısında, korkunc terakkilere erip 20 inci asrın başlarında insan irade ve ta-hakkümünden kurtulacak kadar istiklâl ifade eden makine ve mad-de terakkileri, bir aralık büyük cemiyet rehberlerini, yüksek san-ati ve fikir adamlarını öyle yıldı-rmıştı ki, insan, başarıcı kudretini

yalnız ruh plânında besliyen in-san, kendi öz keşiflerine ve öz e-serine mahkûm sanılmıştı. Adeta büyük ruhi kudret, saffet ve ka-hramanlık ölçüleri, Afrika vahşile-rine hâs bir cevher kabul edilmiş; en -irifit kanunları içinde dünya, dört köşe bir maddetelâkkinine ve üç beuk maddetelâkkinine hâs se-dilmek istenmişti.

Yeni felsefenin en çetin ve gi-rift davası olan bu mesele, herşeyi derin ve ebedi ruh kadrosu dışın-da basit bir mekanika faydasına bağlayıcı aptal bir mezhep ifade-sile bilhassa materyalizma ve komünizma elinde istismara uğ-radı; dalâlete sürüklendi. Öz te-rakkilerinin denizinde cırpman, imdat istiyen ve boğulan insan ak-lı, bu telâkkide, artık eserine bir daha tahakküm edemiyecceği, ese-rini bir daha ruh prensiplerinin emrine alamıyacağı vehmini se-nelerce yasattı durdu. Fakat en koyu bedbinlikten daha karanlık bu telâkki, kendisine öz nikbinlik süsünü kondurmaya; insanı taş devrine kadar ric'at ettiren mad-deci görüş, kendisini hakiki istik-bal diye takdim etmeği ihmal et-medi. Maddeci telâkkinin gözün-de, bedbin, marazi, eski ve geri olan bizdik, yani ruhçular. Biz ki, (Devamı 3 üncü sahifede)

HADİSELER KARŞISINDA SON TELGRAFI

YABANCI
ŞARKICI

Bariarda ecnebi kadınların çalışması yasak. Geçen gün, bir barda, bir Fransız kadın şarkı söylerken yakalanmış.

Barda çalışmak tabirinin, yalnız dansetmeğe, numara yapmağa münhasır olmadığı ifade için, şu levhayı da asmalı:

Hariçten gazel söylemek memnudur.

KOMİSYONA

HAVALE

Sütçüler, fiatlara zam talebi için belediyeye muracaat etmişler. Belediye de, sütçüler, fiat murakabe komisyonuna havale etmiş.

Artık iş komisyonu kaldığı için, sütçüler, istedikleri şeye, gelecek çayır mevsiminde inşallah nail olurlar.

Biz de ozamana kadar, sütçülerin südüne havale edilmiş vaziyetteyiz!

GRAMOFONCU

MAGAZASI

Geçenlerde, garip bir seyrüsefe kazası olmuştu. Bir taksii otomobili bir gramofon mağazasına girmişti. Ben, otomobili, meselâ neden bir manifatura mağazasına değil de gramofon mağazasına girdiğini, o gündenberi düşünür dururdum. Acaba, bu, arabanın biraz şarkı dinlemek ihtiyacından mı ileri geliyordu? Bu taksinin şoförü bana yol dediği bir mektupta diyor ki:

— Bayım, manifaturacıların yanına yaklaşmak ne mümkün?

YAYALARIN

BOYKOTU

Soförlerin de derdi çoğaldı. Yedek lastik pahalı. Geçen gün toplanmışlar ve Taksimle Harbiye arasındaki geçmeğe karar vererek boykot ilan etmişler. Çünkü, bu yol, lastiklerin müthiş surette tahrip ediyor.

Eğer, aynı esbabı mucibe ile, biz, yayaların da İstanbul sokaklarına boykot ilan etmemiz lâzım gelse, her gün, sur haricinden geçmemiz iktiza eder.

AHMET RAUF

Biraz kendine baksana

Akşam refikimizin dikkatler sütnunu yazar arkadaş, daima, başkasının kusurunu arayıp bulmak, yüksek perdeden konuşan bir eda ile, zartırtı etmek hevesindedir.

Geçen gün, Akşamda, Romanyadan gelen gazeteciler ve İngilizlerle bir mülakat çıkmıştı. Acaba, dikkatler sütnunu muharriri, bu nalavra yazıya ne buyurur?

BÜRHAN CEVAT

Şehir garajları

Mahalle aralarındaki garajlar kaldırılıp Belediyeye üç garaj yapacak

Mahalle aralarındaki garajlar hakkında belediye reisliğine yapılan şikâyetler artmıştır. Buralardaki gürültüler gece ve gündüz istirahat imkânı bulundurmamış ve yangın tehlikesinin mevcut olduğunu bildiren bu şikâyetler haklı görülmüştür.

Fakat esasen bazı semtlerde bir garaj buhranı mevcut olduğundan tekil mahalle aralarındaki garajların kaldırılması şimdilik imkânsız bulunmuştur.

ASANSÖRLÜ GARAJLAR Belediye reisliği ilk fırsatta bir Beyoğlu, diğeri İstanbul ve üçüncüsü de Kadıköyünde olmak üzere 3 büyük ve modern «Şehir garajı» inşa ettirecek ve o vakit mahalle aralarındaki garajların hepsini birden kaldıracaktır.

Bu şehir garajları kat kat olacak ve otomobillerle otobüsler hususî asansörlerle garajlara indirilip çıkarılacaktır.

Diğer taraftan tekil garajların daha sıkı bir surette kontrol olunmaları da alâkadarlara bildirilmiştir.

Muhtekir bir telâci
tevkif olundu

Adanada Sofubahçe mahallelerinde oturan Durmuş oğlu Veli isminde bir terzi 120 kuruş kıymetindeki kıl telâyı 150 kuruşa satarak ihtikâr yaptığından yakalanmış ve muhakemesinin mevzu-fen görülmesi kararla ile tevkif olunmuştur.

Diğer taraftan şehrimizde terzilik malzemesi fiatları mütemadiyen yükselmektedir. Bilhassa telâ ve astar fiatları çok artmıştır. Terziler «terzi tebesirleri» nın bile saklandığını ve yüksek fiatla satıldığını söyleyip dert yamaktadır.

Trakya da havalat ve kömür pahalılığı

Edirnedan bildirildiğine göre havalat Trakyanın her yerinde sekinleşmiştir. «Edirne Postası» refikimiz odun ve kömür pahalılığının Edirne'de hüküm sürdüğünü, fakat birkaç gündenberi va-gonlarla Kabakça ve Sinekli'den mangal kömürü geldiğini yazmaktadır. «Çerkesköy» nden de odun yetirtilmesine teşebbüs olunmuştur.

Fırıncılarla ihtilâfsız belediye yok mu?

Fırıncılarla belediyeler arasında da arasıra çıkan ihtilâflardan biri de Edirne'de görülmüştür. Edirne belediyesi ramazan gelince pidelerin kilosuna 13 kuruş kıymet koymuş; fakat fırıncılar bunu az gördükçe ramazan başından beri pide çıkarmışlardır. Nihayet Edirne belediyesi pide nâhını 15 kuruşa iblâğ etmiştir. Bu suretle halk da ancak ramazanın ortasına doğru pide bulabilmiştir.

Yenibahçede bir gençlik parkı yapılacak

Belediye Karagümrükte Yenibahçede bir gençlik parkı vüde getirmeğe karar vermiştir. Şehirclik mütehassısı Prost tarafından hazırlanan plan yakında tasdik edilmeye üzere şehir meclisine sevk edilecektir.

Park geniş bir sahaya ihtiva edecek, herkes parkta serbestçe gezebilecektir.

HALK Filezofu

Cehaletin bu kadarı affedilemez!

Çanak kale muharebelerine ait olduğunu tahmin ettiğim bir türkçe filmi duvar afişlerini, siz de benim gibi, şu günlerde, sokaklarda görüyorsunuzdur.

Çanak kale muharebeleri, Türk tarihinin en parlak kahramanlık sahifelerini teşkil eden koskoca bir dastandır. Bu muharebeler ait film çevirmeğe teşebbüs etmek oldukça büyük bir cesarettir. Çünkü, muazzam sermaye ister, çok mebzul ve kuvvetli eleman ister, hulâsa binbir şart vardır. Amma, gripta çevrilen harp filmleri avarında değil de, söyle bile deneme mahiyetinde ise, o zaman başka.. Bu nevi iflimlerde, seyredenler insana hüznü veriyor.

Neyse.. Benim asıl üzerinde durmak istediğim nokta şudur:

Yakında gösterilecek olan bu filmi duvar afişlerinde, elinde tüfek bulunan bir Türk askeri tasvir ediliyor.

Derhal söyleyeyim ki, bu afişte, Türk askeri, Çanak kalede döğüşen Türk askeri olduğu iddia edilen bovalı insan resmi, asla Türk askerini tasvir etmemektedir. Bu resmin, Türk askeri, Türk askerinin ruhu, Türk askerinin umumi hatları, Türk askerinin hiçbir şeyi ile, zerre alakası yoktur.

Millî tarihimize ait bir film çevirmeyi düşünen herhangi bir müesses, Türk askeri üzerinde, en az bütün Türk vatandaşları kadar bilgi sahibi olmalıdır.

Mehmetçiği, bu resimde olduğu gibi, saçını yana taramış bir meyhaneci cırağı tipinde, ruhsuz, se-kilisiz, manasız tasvir etmek; yalnız, millî hayatımıza karşı, korkunç bir lâkaydi ve bigâneliği değil; aynı zamanda, millî mefahimiz ve mukaddesatımıza karşı hakareti de tazammun eder.

RESAT FEYZİ

KÜÇÜK HABERLER

★ Altın dün şehrimizde 2325 kuruştan muamele görmüştür.

★ belediyenin bu satış imtiyazı mayısta bitmektedir. Dün belediyede buzevarın da iştirakile bir toplantı yapılarak bu işin tekrar belediyenin idare edip edemeyeceği görülmüştür.

★ Sinemacılar dün belediyede toplanmış ve yeni zabıta belediye talimatnamesinin hazırlanmakta olan maddelerinde sinemalara ait bulundukları hakkında fikirleri almışlardır. Sinemacılar saat 23 buçuğa kadar film gösterilmesine müsaade olunması, lüks koltuklar ihdasını, biletleri zam yapılmasını ve 8 yaşından küçük çocukların alınmasını istemişlerdir. Bu talepler şehir meclisinde teklif edilecektir.

★ Süleymaniye medreselerinin yanından Eminönüne immek üzere kavisi yeni bir yol açılacaktır. Süleymaniye camii ile Haliç arasında kısmen de bulunan evler de ileride belediyece yıkılıp buraya bahçeler yapılacaktır.

★ Armatörler birliği İstanbul limanında yüklemeye ve boşaltmaya işlerinin geç yapılması hakkında Münakale Vekâletine şikâyetle bulunmuştur.

★ Dün sabah Bakırköy tımarhanesinden Vehbi adında bir deli kaçmışa da Yenimahallede tarlalar arasında yakalanmıştır.

★ Sekip isminde birisi kendisine hamal süsü verip Mercan yoluşunda bir bavul asırdığından 2 neci sülsü ceza mahkemesinde 9 ay müddetle hapse mahkûm edilmiştir.

★ Alpullu şeker fabrikasında 56 günde 75 ton pancar işlenmiş ve 30 bin ton şeker istihsal olunmuştur. Köylülere pancar için 2 milyon lira tevzi olunmuştur.

Ne yapsam nereye gitsem? Ertesi gün

Parra.. Parrrrra... İnsanlık bunun üzerinde duruyor!

Dünya bu iki boynuzun üzerinde: — Parrrrra ve.. menfaat!.

Öküz efsanesi valan!.

Hatır valan!.

Gönül valan!.

Dostluk valan!.

İnsanivet.. insanlık hepsi ya-lan!.

— Parrrrra ve.. menfaat!.

Hâkim bu. Rabıta bu. Hatır bu. Sevgi bu. Savgı bu.

Para ve menfaat!.

Getirmiyenlere herkes baş çeviriyor.

Gece sürüne sürpelene işpiro-nun meyhanesine kadar gittim.

— Bir tek..

Dedim. İspiro, yüzüme bile bakmadı. Sordu:

— Para peşin mi?

Boynumu kırdım:

— Ödeşim..

Dedim. Çalım!:

— Ödestiklerine say!

Dedi, başını bile çevirmeden,

— Tezgâhta kalabalık yapma..

Diye kadeheri öteki müsterile-

Yeni fiatlar

Zücaciye, beyaz ve kaşar peyniri fiatları dün tesbit edildi

Fiat murakabe komisyonunun dün öğleden sonra toplanıp kaşar peyniri fiatlarını tesbit edeceğini yazmıştı. Komisyon toplan ve perakende peynirleri yeniden dinliyerek dün perakendecilerin kararlarını çoğaltmıştır.

Dün tesbit olunan fiatlar şunlardır:

Trakya nevi yağlı beyaz peynirler toplan 40 kuruş ve perakende olarak da 50 kuruşa satılacaktır.

İkinci nevi varı yağlılar toplan 37 buçuk, perakende 47.20 kuruştur.

Kaşar peynirlerine ise, birinci nevi yağlı kaşar toplan 67 buçuk, perakende 90, ikinci nevi toplan 60, perakende 80 kuruşa satılacaktır. Bugün piyasada birinci nevi kaşar peynirleri 120 kuruştan satılmaktadır. Üçüncü nevi Kars ve emsalı kuru peynirler toplan 45, perakende 60 kuruştan satılacaktır. Maamafih beyaz peynir fiatları yine ekseriyetle beğenilmemiştir.

Zücaciye fiatları

Komisyon dünkü toplantısında zücaciye kâr nisbetlerini de kat'î olarak tesbit etmiştir. Hazır olan listeler Vekâlete gönderilmiştir. Vekâlet tasdik ettiği takdirde derhal ilân edilecek ve piyasadaki satışlar yeni fiatlara göre tesbit edilecektir.

Pendik-Maltepede otomobil plaka ücretleri

Kartal, Yakacak, Maltepe ve Pendikte otomobil plaka ücretlerinin artırılarak beş lira üzerinden alınması kararlaştırılmıştır.

POLİS
VE
MAHKEMELER

Teessürden dili tutulan mevkuf veznedar!

28 bin lira zimmet ve ihtilâstan maznun ve mevkuf olan Eminönü malmüdürlüğü veznedarı Kâzım Uğurun muhakemesine dün 2 inci ağırceza da devam olunmuştur.

Maznun veznedarı bu vak'a-dan mütevellit teessürle dilinin tutulduğu anlaşılmıştır.

Dünkü celsede bu husustaki tabibiadli raporu okunmuş ve mu-mailehyin tevkifhane söz söylemeyecek bir halde bulunduğuy öğrenilmiştir.

Bilâhare dava; tahkikatı yapan maliye müfettişlerinin celbolu-nup mahkemede dinlenmeleri için başka bir güne talik olunmuştur.

Küçükpazar camiiin soyan üç küçük çocuk

Nusret, Recep ve Necdet isimlerinde 3 çocuk Küçükpazarda camiye girmek mihrabın önünde duran 4 seccade ve 1 pösteki ile 1 şamdanlık, 1 halı ve 1 şemsiye çalmışlardır. Küçük hırsızlık yakalanarak aslıye 6 inci ceza mahkemesine verilmiştir.

Dünkü celsede dinlenen mezkûr camiiin müezzini Mehmet Recep çocukların bunları çaldıklarını görmediğini, fakat hırsızlık vak'asının ertesi günü polis tarafından çalınan eşvârların kendisine teslim olduğunu ve küçük hırsızları oradan öğrendiğini söylemiştir.

Dava şahit celbine kalmıştır.

rinin önüne sürdü. Meyhane başına yıkıldı. Damarlarına giren mel'un his:

— Boynuna atıl şu herifi yerlerdedir.

Dedi. Fakat yapamadım, atılmaz, boğuşmak için değil, yürümek, masadan masaya gitmek için bile kendimde kuvvet yoktu. Gözlerimi masalarda doluşturdum. Karanlıkta, loslukta kimseyi seçemedim. Yürüdüm. Bir masada Ayaz Rızayı gördüm:

— Bana da ısmarla..

Dedim. Cigarasını çekti, yüzüme baktı, omuzunu silti ve:

— Papel tutmuyorum..

Dedi.

— Yapma.

— Etmek..

Bir kadehl!

Dedim aldım. Üzerine yürüdüm:

— Parrrrrrra..

Diye haykırdım.

— Haydi ulan başımı derde mi sokacaksın..

Dedi, bir tekme savurdu.

— Götür..

Beni de götür..

(Devamı var)

DÖNMIYENFILO

Büyük Tarihi Tefrika

No. 16

Yazan: RAHİM YAĞIZ

«Yavuz» un başlıca faik evsafı

Akdeniz boğazından kuş uçurtmayan bu donanmanın forsa yaptığı sıralarda, Yavuz ve bütün Osmanlı donanması muvakkaten Karadenizdeki cevalânlarını terk etmiş, donanma birinci kumandanı Amiral Suşon da Nâraya gönderdiği ikinci zirhlî fırkaya, eğer bu gemiler boğazdan geçerse Nâraya dönmediklerini onları ateş altına almalarını emretmiş, kendisi de derhal yetmişek üzere Büyükdere stîm üzerinde beklemiştir.

Bu bekleyiş sırasında, meydanı boş bulan Rus filosu, Amiral Kolçağın kumandasında Odessa bombardmanına cevap teşkil eden Ereğli ve Kozlu bombardmanlarını yapıyor, Karadeniz sahillerini ateş baskınlarıyla tahribe devam ediyordu.

Amiral Suşonun kararı şu idi: İngiliz ve Fransız donanması boğaz istihkamlarını susturup Marmaraya girmeye kalkarlarsa Yavuzun 15 lik 10 borda topile bunları Nâraya burnunda batırmak, geçidi böylece emniyetle tika-yarak müruru menetmek..

Fakat, bu hiç de bir tedbir sayılamazdı. Çünkü, düşman donanmasının Marmaraya girmesi ancak boğaz sırtlarını zaptetmesine bağlı bulunuyordu. Bu takdirde ise, Nâraya burnunda ölü zaviye arkasına çekilecek Yavuzun ateş açmakla gemileri batırması im-kânsızdı. Çünkü, sırtları eline geçiren düşman, Nâraya burnunu da karaya tâbiye edecek toprakları ateş altına alacak, Yavuzu orada barmırmıyacaktı.

Suşon, boğaz farsoları nihayetine kadar Büyükdere önderinde Yavuz demir üstünde bekletirken cür'eti arttıran Kolçak donanması boğaz ağzına kadar akımları ilerletmek voluna da gitti.

Çanak kale muharebeleri tavsiye edilen sonra, Rus destroyerleri-nin hareketlerine mukabele etmek üzere Yavuz Büyükdere'den demir alıp Karadenize açılıyordu.

— 5 —

YAVUZUN O ZAMANKİ DENİZ HARP TEKNİĞİNE GÖRE FEKALADE SAYILAN EVSAFI

Büyük harbe girenken kemiyet ve keyfiyet itibarile sıfır olan Osmanlı donanması, Yavuzla Midilinin ihtihakile bir kıymet halini almış bulunuyordu.

Yavuz, başı başına bir filo sayılacak kadar kuvvetli bir harp vâhidiydi. Bu geminin inşasında o zaman İngilizlerinki ile boy ölçüşecek vaziyette bulunan Alman deniz harp inşaisiyi, döğüş noktai nazarmdan gözönünde bulundurulması icap eden bir çok hususata bu gemiye tatbik etmek imkânını bulmuş, evvelâ, geminin tek başına vazife göreceği bir hususivette olmasını temin gayesi gözetilmiştir.

Yavuzun sür'atı, o sınıf harp gemilerinin sür'atlarından çok fazla idi. Gaye sür'at 28 mile varıyordu ki, deniz harbinde gerek

düşman donanmasına gizlice sokulup ateş baskını tevch etmek, gerekse müsaadesizlik içinde tutululan bir deniz harbinde muharebeyi kesmek ve savaşmak için sür'ate çok ehemmiyet verilirdi.

Yalnız bu sür'at temini için Yavuz konulan 36 ocağın fayrâbında bir mahzur mevcuttu, o da, iki kalın bacadan savrulan dumanların çok uzaklardan, 20 - 30 mil mesafeden görülmesi, belli olmasıydı.

Maamafih, sür'atın fazlalığı bu mahzuru ehemmiyetsiz saydıracak şekilde bulunuyordu.

Yine geminin inşasında, hususiyet halini alan ikinci nokta, geminin suya yakın oluşu, bu mü-nasebetle hedef teşkil etmek mahzurunu çok azaltmış olmasıydı.

Yavuz, seyir halinde iken, güvertesi su ile bir hizada gibi bir duruş arz ediyor, tabii bu şekildeki bir hedefe isabet ihtimali, yüzde «etmiş miktarda azalmış oluyordu.

Son sür'atle yol aldığı zaman, Yavuzun uzaktan görülmesi, ancak suyun içine gümümüş ve bacasile direkleri farkolunan bir şekilde «riyordu. Bu sebeple Yavuz, büyük harp sırasında Karadenizde yaptığı harplerde olsun, son Akdeniz hurucunda olsun düşman donanmasının mermilerin den tamamen masun kalmış, imroz dönüşü kendisini takip eden İngiliz destroyerlerinin devamı ateşlerine rağmen tek isabet dahi almamıştı.

Üçüncü vasfı, Yavuzun top adedi ve capı itibarile kendi sınıfındaki gemilerin hepsinden fazla silâha malik oluşu idi.

Bordalarında 15 lik on tane kudretli top mevcut olan geminin bas ve kıç taraflarında da 6 tane 28 lik top mevcut bulunuyordu.

Bu itibarla Amiral Suşon boğaz muharebeleri sırasında Yavuzun topraklardan istifade ederek sahil bir kale şeklinde bu toprakların yardımı ile itilâf donanmasının akını Nâraya burnunda tevkif etmeyi düşüncü, fakat bunun tathikine lüzum hasıl olmamıştı.

Avrûca 6 tane de sekizlik torpito kovani mevcuttu ki, bu tüyublar Yavuzun ateş, harp ve tahrip işlerindeki kudretini çok yükseltiyordu.

Yavuzun en mühim hususiyetlerinden birisi, geminin Doblbatum adı verilen dâhil bölme tertibatında bulunuyordu.

Bu tertibat sayesinde gemi, bir kaç mayın isabetile batmaktan masun idi. Bir taraftan alacağı yaraya mukabil taraftaki bölme-yi de acarak su doldurmak suretile geminin müvazenesi kolayca temin olunuyor, batması ise ancak bir bordasına birkaç tane yarımşar tonluk torpito isabetile mümkün görülmüştü.

(Devamı var)

AVRUPA HARBİNİN

YENİ MESELELERİ

Yugoslavyanın bakırı..

Yazan: ALİ KEMAL SUNMAN

Bu harbin başlangıcında neşredilmiş rakamlara göre Lüksemburg senede 4 milyon 896 bin, mülüm surette ele geçirdiği Avusturya ile Çekoslovakya da dahil olduğu halde Almanya 9 milyon 693 bin, Fransa 44 milyon 187 bin, İsveç 11 milyon 229 bin ton demir istihsal ediyorlardı. Almanya için küçük Lüksemburg çıkardığı 5 milyona yakın demir az görülecek gibi değildi. Avrupa kıtasında harekâta geçmez ilk iş bu menleketi almak oldu. Fransa'nın istihsalâtı ise bütbütün çok. Bunun oynıyacağı rolü uzun uzadıya anlatmaya lüzum olmasa gerek. Bugün Fransa'nın istihsalâtı da Almanların elinde demektir. Yalnız harp dolayısıyla tahribata uğramış ocakların tamiri keyfiyeti zaman istiyebilir. Bahis orada değil. Yukarıki rakamlardan anlaşılıyor ki Avrupa kıtasında Fransa'dan sonra en mühim istihsalât işveçlerdir.

Avrupalı askeri mütehassıslar da daha harp başlamadan evvel mütefikirler için zaferin anahtarını ancak Stokholmda bulunacağını yazıyorlardı. Eğer İsveçin demiri Almanların eline geçmeğe mâni olmak mütefikirler için mümkün olsaydı, bundan mühim neticeler alınacaktı. Fakat harp malzemesi yapmak için yalnız demirin değil,

bakırın da büyük bir rolü vardır. İsveçin bakır istihsalâtı azdır.

Fakat Yugoslavyadan bakır ile daha değerli bazı ehemmiyetli maddeleri temin etmeyi mihrer evletleri düşüncülerdi. İşte daha harpten evvel Almanyanın Yugoslavya ile olan alışverişini bu itibarla sayıya dikkat safbalarından geçiyordu. Harp çıktıktan sonra ise mihrer devletleri Belgradın mü-nasebatı her vakit dikkati celbetmiştir.

Yugoslavyanın bakır istihsalâtı senede 39 bin tonu bulmuştur. Diğer cihetten Lehistan ve Romanya'nın bir gün Alman işgalı altına girmesile bu memleketlerden demir ihtiyacı noktasından Almanyanın edilebileceği istifade de erbahına tetkik edilmiştir. Romanya'nın demiri yoktur. Lehis-tanın da ancak senede 469 bin ton demir çıkardığı hesap edilmiştir.

Bu tahminin yalnız Lehistan dair olan kısmı doğru çıktı. Fakat Lehistan ve Romanya'nın işgal edilmesi mihrer devletlerinin harp için elzem olan mevaddı, iptidaiye noktasından uğrıyacakları müşküllattan kurtarmış olmayacağı, devamlı bir harbin uzadıkça ihtiyacı arttıracakları aşkâr sayıl-maktadır. Romanya'nın işgaline teşebbüs edileceği daha garp cephesinde harekâta girişilmeden evvel olacak diye tahmin edilmiştir. Bunun bütün harekât üzerinde büyük tesirleri düşünülmiştir. Halbuki Romanya'nın işgali hem sonra oldu, hem de bu memleket ile harbe girmişse kadar varmadan oldu. Fakat ne vakit olursa olsun Romanyadaki değişikliğe sonuncu olmayacağı sözünü unutmamak lâzım.

DIŞ POLİTİKA

Bulgaristanın vaziyeti

Yazan: AHMET SÜKRÜ ESMA

Alman askerlerinin Romanya vaz'iyet etmelerini icap ettiren benler gün geçtikçe çoğalıyor. Bence, gün geçtikçe çoğalıyor. Bence, gün geçtikçe çoğalıyor. Bence, gün geçtikçe çoğalıyor.

Alman askerlerinin Romanya vaz'iyet etmelerini icap ettiren benler gün geçtikçe çoğalıyor. Bence, gün geçtikçe çoğalıyor. Bence, gün geçtikçe çoğalıyor.

Alman askerlerinin Romanya vaz'iyet etmelerini icap ettiren benler gün geçtikçe çoğalıyor. Bence, gün geçtikçe çoğalıyor. Bence, gün geçtikçe çoğalıyor.

Alman askerlerinin Romanya vaz'iyet etmelerini icap ettiren benler gün geçtikçe çoğalıyor. Bence, gün geçtikçe çoğalıyor. Bence, gün geçtikçe çoğalıyor.

aleyhine olarak tefsir etti. Bu suretle yorgun ve biten düşen Türk